

Το «rosebud» της τάξης του '99

Του ΤΑΚΗ ΚΑΜΠΥΛΗ

(Πολλοί έχουν δει κι ελάχιστοι από αυτούς έχουν λησμονήσει την αινιγματική, τελευταία λέξη του Ορσον Γουέλς στον «Πολίτη Κέιν»: «Rosebud»)

Η Καλή αποφοίτησε από ένα μέσο δημόσιο σχολείο της Αθήνας, το 1999. Σήμερα ολοκληρώνει στο Λονδίνο διδακτορικό πάνω σε θέματα σύγχρονων ευρωπαϊκών ιστοριών. Έχει επίσης «προλάβει» να φοιτήσει ένα χρόνο στο πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας, ένα στο πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης και να ολοκληρώσει ένα χρόνο ερευνών σε αρχαία μεγάλο οργανισμό στο Αμστερνταμ.

Το 1999, η Καλή έκανε παρέα με τέσσερις συμμαθήτρες της. Με τον Μάκν, τη Χριστίνα, τον Βασίλη και την Ανθή.

Ο Μάκνς τελείωσε το Οικονομικό σε κάποια πόλη εκτός Αθηνών. Λόγω των αρκετά περιορισμένων εισοδημάτων της οικογένειας βρέθηκε γρήγορα σε αδιέξοδο. Παρότιση τα περι μεταπτυχιακών και αναζητούσε αμέσως μετά το τυχερό εργασιακό και χωρίς όρους, Βρήκε.

Σε εταιρεία εντοκίστων εργαζομένων. Με τυχερό και έναντι 600 ευρώ ήταν καλό «πακέτο» για τις τράπεζες όπως και έγινε. Εκκίνησαν σε μεγάλη κεντρική τράπεζα αυτός και άλλοι τέσσερις από την ίδια εταιρεία. Ενοείται χωρίς ωράριο. Αλλά δεν τον πείραζε και πολύ αυτό. Δικαιολογούσε ακόμη και την αμηχανία, ενίοτε και βαριά, σιωπή των άλλων, των «κανονικών υπαλλήλων». (Γι είναι «κανονικός υπάλληλος»; Μα αυτός που έχει δικαιώματα).

Εκείνο όμως που τον βαρύνει πολύ, είναι μια στιγμή. Ένα απόγευμα που εργαζόταν ακόμη στην τράπεζα κι ενώ όλοι οι «κανονικοί» είχαν φύγει ώρα πριν, «πέφτει σύρμα πως ήρθε η επιθεώρηση εργασίας». Τους πέταξαν έξω οι κλητήρες να μην τους βρει η επιθεώρηση. «Σαν ασάκι». Ούτε τα πανωφόρια τους δεν πήραν. «Ταπεινώση φίλε».

Η Χριστίνα, αφού πέρασε δύο-τρία χρόνια από διάφορα κέντρα ελευθέρων σπουδών αναρρώνοντας όλα τα «πτυχία» από Η/Υ μέχρι «management» (+ κάτι άλλο εύκολο) τελικός σήμα κάνει όσο λιγότερη έξοδα μπορεί, βεβαίως ζει με την οικογένειά της και ελπίζει στο θαύμα του ΑΣΕΠ.

Ο Βασίλης ήταν το «φρικό» της παρέας. Αξιοποίησε τις πολυμνες διακοπές του επιλέγοντας και στήνοντας χωρίς ιδιαίτερο κεφάλαιο μια beach-επιχείρηση σε μικρό αλλά ραγδαία εξελισσόμενο τουρίστικο. Ο Βασίλης απόλαυσε όλα τα καλοδια της φοροδιαφυγής στο νησί, δεν θέλωσε πολλά περισσότερα χρήματα και βρισκόταν κοντά στο όνειρο: Τέσσερις - πέντε μήνες εργασίας («Ο Αλβανός κυριώς») και ένα περίπου 90% αφορολόγητο εισόδημα που όχι μόνο επιτρέπει την πολυτέλεια άλλων έξι μηνών αργίας, αλλά και δεν δημιουργεί κανένα κίνητρο στον Βασίλη να αλλάξει αυτή την καθόλα ρολιέ κληρονομία. (Συνήθως οι απόμαχοι της ζωής δεν θέλουν τις αλλαγές. Στα 28 του ο Βασίλης είναι ήδη απόμαχος - επιπλέον δε, η πορεία του φέρεται ως επιτυχημένο παράδειγμα τρόπου ζωής σήμερα!)

Η Ανθή είχε όνειρα με τη μόδα, τα οποία περιορίσθηκαν στην υψηλή κομμωτική και τελικά προσγειώθηκαν σε ένα κομμωτήριο μιας νέας δυναμικής αλυσίδας, που εθεωρείτο μάλιστα στα μεσαία εισοδήματα της Καλλιθέας. Υπέφερε στην περίοδο μαθητείας (καθάρισμα, ακούσιμα και καφέδες), ενοείται περίπου αμισθί. Τελικά σε δύο χρόνια εργαζόταν πλέον ως κομμωτριά στην ίδια αλυσίδα. Και έβλεπε το προφί-

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΜΑΝΟΣ ΣΥΜΕΩΝΑΚΗΣ

νές. Η δουλειά της στοιχίζει στην εταιρεία 900 ευρώ, αλλά η ίδια επέδιδε στην εταιρεία με την εργασία της-μπορούσε να να το υπολογίζει-περίπου 4.500 έως 5.000 ευρώ μηνιαίως. Το εισόδημα αυτό προφανώς αυξανόταν και λόγω της εκτεταμένης φοροδιαφυγής - ιδίως σε προϊόντα που παράλληλα προμηθευαν στις πελάτισσες. Αναζήτη λοιπόν «40 - 50 χιλιάδες» για να ανοίξει κομμωτήριο δικό της. Όμως οι τράπεζες βλέπουν ως εγγύηση μόνο τα 900 ευρώ του μισθού της. Επισφαλής εργασία οδηγεί σε πιο ακριβό χρήμα. Και για την περίπτωση της τα δάνεια είναι «σαν καταναλωτικά, αλλά τα βαρύνουν «επαγγελματικά»».

Όσο για την Καλή, τον Δεκέμβριο παραδίει τη διπλωματική της. (Και τι ευρωπεία: Ο καλύτερος καθηγητής που θα θυμάται στη ζωή της ήταν στο Λονδίνο και είναι Έλληνας. Ο Κ. Δουζίντας.)

Και μετά; Κάτι πρέπει να κάνει κι αυτή στα 28 της, κάπου θέλει (δικαιούται), να αρχίζει να χτίζει κάτι. Τι;

Συμμαθήτρες της που επέστρεψαν δύο χρόνια πριν από το Λονδίνο -και τους συνάντησε πρόσφατα στην Αθήνα- της μίλησαν για τον κρυφό κόσμο των «407». Το ακαδημαϊκό προλεταριάτο της χώρας. Ταλαντούχοι νέοι άνθρωποι με την αύρα του κόσμου υπαρετών με σύμβαση σε (κυρίως περιφερειακά) πανεπιστήμια έναντι καθάρων περιήτοι-

700 ευρώ μηνιαίως. Ευάλοτοι σε διαθέσιμα καθηγητών, συνδικαλιστών, ενίοτε και φοιτητών, είναι νέοι πολίτες με εξαιρετικές σπουδές και καθόλου δικαιώματα. Αν μάλιστα δεν το αποδεχτούν, καριέρα τέλος.

Δεν είναι όλοι οι 28άρηδες σε τέτοια ή παρεμφερή κατάσταση. Προφανώς. Αλλά δεν είναι και λίγοι οι 28άρηδες της «παρέας της Καλής».

Αυτή τη γενιά, ο άλλοτε θεός κι άλλοτε διαυγής αλλά πάντα γοητευτικός λόγος του Ζήγκουρντ Μπόουμαν (καθηγητής Κοινωνιολογίας) θα την συμπεριλάβει στην «κονομία του φόβου». Σ' αυτή τα νέα (κατά Μπόουμαν) κοινωνία, το κύριο χαρακτηριστικό της, η ρευστότητα, εμποδίζει κάθε τι να ολοκληρωθεί. Ανατρέπει θεσμούς και σχέσεις, διασπά και διαιρεί. Ο άνθρωπος, ρηγματωμένος, χωρίς κανένα δίκτυο προστασίας, δημόσιο ή ιδιωτικό, δεν αναζητά, όπως εύστοχα σημειώνει ο Γ. Σιακαντάριος («Τα Νέα» Σάββατο-κύριακο 10-11/10/2009, Βιβλιοθήραμιο), «ασφάλεια αλλά προστασία».

Στη σύγχρονη κοινωνία της ρευστότητας ούτε καν τα «μπουμπούκια από τα ρόδα» προλαβαίνουν να ανθίσουν. Οι 28άρηδες, τα «rosebud» της κοινωνίας, δεν χρειάζονται τάξη αλλά πρόνοια. Δεν ζήτησαν την ανατροπή. Τον χώρο στον «ήλιο» θέλουν. Η Καλή και η παρέα της είχαν βρεθεί στους δρόμους τον περασμένο Δεκέμβριο. Δεν εξεγέρθηκαν εναντίον των μιλίωνων της «στεινότητας». Εναντίον του αποκλεισμού τους από αυτό εξεγέρθηκαν.

(Στην εξαιρετική βιογραφία του Ορσον Γουέλς από τον David Thomson, ο βιογράφος επαναθέτει το αινίγμα, στο «rosebud» του «Πολίτη Κέιν». Είναι άραγε, αναρωτιέται, το μπουμπούκι που καταδικάζεται να μην ανθίσει, να πεθάνει πριν ανοίξει, ή το μπουμπούκι που πεσματικά (αυτοεξολερώνεται από την εγκλιόσηψη; Η ζωή του Ορσον Γουέλς παραμένει στο δεύτερο. Στη δική του εποχή, ο «Πολίτης Κέιν» ακόμη πίστευε πως μπορούσε να αλλάξει ο κόσμος. Σήμερα η απάντηση ίσως να ήταν διαφορετική.)

Info

- **David Thomson**, «Rosebud - η ζωή του Ορσον Γουέλς», Αθήνα 2009, εκδ. Πάπυρος
- **Ζήγκουρντ Μπόουμαν**, «Ρευστοί Καιροί», Αθήνα 2009, εκδ. Μεταίχμιο
- **Mark Edmundson**, «Ο θάνατος του Σήγκουρντ Φόρνιτς», Αθήνα 2009, εκδ. Πατάκης
- **Χόουρντ Ζιν**, «Διακηρύξεις Ανεξαρτησίας», Αθήνα 2009, εκδ. Εξάρχεια